

ปัญหาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐในการป้องกันและปราบปราม องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

มนัญญา จันทรงษ์¹ ปิยะนุช เงินคล้าย² ปิยะ อุทาโย³

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐตามข้อตกลงการปฏิบัติหน้าที่ในคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 โดยนำ 3 แนวคิดมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ได้แก่ แนวคิดโลกาภิวัตน์ แนวคิดอาชญากรรมข้ามชาติ และแนวคิดการทำงานเป็นทีม

ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัญหาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ประกอบด้วย (1) ปัญหาจากข้อบังคับของกฎหมาย (2) ปัญหาจากนโยบายของรัฐ (3) ปัญหาภายในของแต่ละหน่วยงาน (4) ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ และ (5) ปัญหาจากการปฏิบัติงานร่วมกัน การวิเคราะห์นี้เสนอแนะให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐควรกำหนดหน้าที่การงานของแต่ละส่วนงานให้ชัดเจน เพื่อง่ายต่อการประสานงานและไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่ประสานงาน อีกทั้งภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องให้แต่ละหน่วยงานอย่างเพียงพอ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานสามารถดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติได้เป็นรูปธรรมมากขึ้น อันเป็นการช่วยการป้องปรามและลดการขยายตัวอาชญากรรมข้ามชาติที่จะเกิดขึ้นภายในประเทศ

คำสำคัญ: ข้อตกลง; หน่วยงานของรัฐ; การประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ; องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ; การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

ประเภทบทความ: บทความวิชาการ

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
282 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: p19_chan@hotmail.com

² คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

Problem of Cooperation Among Government Agencies in the Prevention and Suppression of Transnational Organized Crime

Mananya Chantarangsi¹ Piyanush Ngernklay² Piya Uthayo³

Abstract

This academic article aims to analyze problems and obstacles in coordination between government agencies according to the Memorandum of Understanding on the Performance of Duties in government agencies under the Anti-Participation in Transnational Organized Crime Act B.E. 2556. By using 3 theoretical concepts as guidelines for analysis including the concept of globalization, the concept of transnational crimes and the concept of teamwork.

Findings are as follows: the problems in cooperation between government agencies in preventing and suppressing transnational criminal organizations include (1) problems from legal regulations (2) problems from government policy (3) internal problems of each department (4) problems from officials and (5) problems from cooperation between government agencies. This analysis suggests that the operations of government agencies should clearly define the duties of each department for uncomplicated coordination and not duplication with coordinating agencies. In addition, the government should provide sufficient budget to support operations to each agency that each agency can take concrete steps to prevent and suppress transnational crime organization. This can assist to prevent and reduce the expanding transnational crime organization that will occur within the country.

Keywords: Memorandum of Understanding; Government Agencies; Coordination of Government Agencies; Transnational Criminal Organizations; Prevention and Suppression of Transnational Crimes

Type of Article: Academic Article

---

¹ Doctor of Philosophy Program in Political Science, Ramkhamhaeng University
282 Ramkhamhaeng Road, Haumark, Bangkok 10240, Thailand
Corresponding Author Email: p19_chan@hotmail.com

² Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

³ Royal Thai Police

บทนำ

อาชญากรรมข้ามชาติเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะเกิดผลกระทบกับประเทศตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป และรูปแบบของการก่ออาชญากรรมข้ามชาติส่วนใหญ่จะมีความซับซ้อน ทำให้เป็นขบวนการ ใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายและมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามากระทำความผิดมากขึ้น ทำให้เป็นการยากที่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายจะสามารถดำเนินการสืบสวนจับกุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สำนักงานอัยการสูงสุดได้จัดทำข้อตกลงการปฏิบัติหน้าที่ในคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ซึ่งเป็นการทำความตกลงร่วมกันระหว่างสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมการปกครอง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และเรียกหน่วยงานเหล่านี้ว่า “หน่วยงานของรัฐ” (Office of the Attorney General, 2013)

ข้อตกลงฉบับข้างต้นจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้หน่วยงานของรัฐให้ความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดประชุม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ รับฟังปัญหาอุปสรรค วางระบบหรือแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพและเสริมสร้างองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน โดยให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีหน่วยประสานงานเพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (“Anti-Participation in Transnational Organized Crime Act B.E. 2556,” 2013) อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติกลับพบว่าหน่วยประสานงานที่จัดตั้งขึ้นในสังกัดหน่วยงานของรัฐตามข้อตกลงการปฏิบัติหน้าที่ในคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ซึ่งเป็นองค์กรที่สำคัญในการประสานการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติยังคงดำเนินงาน ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมากเท่าที่ควร (Tam-makulvich & Chokprajakchat, 2021) ดังนั้น บทความนี้จึงมุ่งศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคในการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐตามข้อตกลงการปฏิบัติหน้าที่ในคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดโลกาภิวัตน์

การเคลื่อนตัวหรือการพัฒนาของทุนในระดับโลกเริ่มมาตั้งแต่ประมาณศตวรรษที่ 15-16 เมื่อยุโรปเกิดการปฏิวัติทางการค้านำไปสู่การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมระหว่างกัน และนี่คือที่มาของสิ่งที่เรียกว่า “โลกาภิวัตน์” (globalization) สรุปรหรือนิยามได้ว่า ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับโลก ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงข้ามพรมแดน ก่อให้เกิดความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทำให้โลกหดแคบเกิดความเปลี่ยนแปลงเรื่องเวลาและพื้นที่ ส่งผลให้ข่าวสาร ผู้คน สินค้า เข้าถึงทุกแห่งหนได้อย่างรวดเร็ว (Youchang, 2012)

ความเปลี่ยนแปลงของบริบทความมั่นคงข้ามพรมแดนส่งผลกระทบอีกประการในสังคม คือ การเคลื่อนตัวของภัยคุกคามข้ามชาติในปัจจุบันได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วตามสภาวะโลกาภิวัตน์ (Tammakulvich & Chokprajakchat, 2021) ส่งผลให้การก่ออาชญากรรมข้ามชาติทำได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น มีการพัฒนาเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งและมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้อง ภัยคุกคามข้ามชาติได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความมั่นคงของชาติโดยรวม (Tammakulvich & Chokprajakchat, 2021)

แนวคิดอาชญากรรมข้ามชาติ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 3 ระบุว่า “องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” (transnational crimes) หมายความว่า องค์กรอาชญากรรมที่มีการกระทำความผิด ซึ่งมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (1) ความผิดที่กระทำในเขตแดนของรัฐมากกว่าหนึ่งรัฐ (2) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่การเตรียม การวางแผน การสั่งการ การสนับสนุนหรือการควบคุมการกระทำความผิดได้กระทำในอีกรัฐหนึ่ง (3) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมที่มีการกระทำความผิดมากกว่าหนึ่งรัฐ และ (4) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่งแต่ผลของการกระทำที่สำคัญเกิดขึ้นในอีกรัฐหนึ่ง (“Anti-Participation in Transnational Organized Crime Act B.E. 2556,” 2013)

องค์การสหประชาชาติแบ่งอาชญากรรมข้ามชาติออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่ (Chitsawang, Chitsawang, & Anusiri, 2015)

1. การค้ายาเสพติด (drug trafficking) การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นปัญหาที่ร้ายแรงมากประเทศที่พัฒนาแล้วและที่กำลังพัฒนาจำเป็นต้องเผชิญ ความต้องการยาเป็นจำนวนมาก ๆ ในระดับโลกเปิดโอกาสอย่างกว้างขวางสำหรับพวกค้ายาที่ผิดกฎหมายทำให้ได้ประโยชน์มากมาย มีองค์กรอาชญากรรมในหลายทวีปเข้าไปเกี่ยวข้องกับและกลุ่มอาชญากรเหล่านี้ได้สร้างปัญหามากมายให้กับประเทศ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้บ่อนทำลายความมั่นคงของครอบครัวมีผลกระทบที่ร้ายแรงต่อการใช้ชีวิตประจำวันและเกิดผลกระทบยาวต่อเยาวชนของประเทศ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม การไม่เคารพกฎหมาย ไม่เคารพสถาบันทางสังคม ก่อให้เกิดอาชญากรรมขึ้นพื้นฐานและความรุนแรงในระดับสูงจากการที่ต้องหาเงินมาซื้อยาเสพติดและการต่อสู้กันของกลุ่มค้ายาเสพติดเพื่อครอบงำการค้ายาเสพติด

2. การลักลอบนำชาวต่างชาติเข้าประเทศ (alien smuggling) เป็นปัญหาระดับโลกที่เกิดขึ้นเร็วมากปัจจัยหลักที่ทำให้มีการลักลอบนำชาวต่างชาติเข้าประเทศ สามารถแยกได้เป็น 2 อย่าง คือ ปัจจัยผลักดันและปัจจัยดึงดูด ปัจจัยผลักดัน ได้แก่ ความยากจน การขาดโอกาสในการมีงานทำ วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมหายไป การขาดการศึกษา ฐานะอันต่ำต้อยของผู้หญิง ครอบครัวล้มเหลว ผู้ทำการผลักดันมีจำนวนมาก ผู้ที่เคยอพยพเข้าไปอยู่ในประเทศอื่น ๆ กลับมาเล่าเรื่องที่เกินความเป็นจริง ความวุ่นวายภายในประเทศ การสู้รบภายในประเทศ และความหายนะอันเกิดจากภัยธรรมชาติ ปัจจัยดึงดูด ได้แก่ มีรายได้มาก โอกาสในการมีงานทำมีมาก เป็นสังคมทันสมัย มีช่องทางเข้าออกได้สะดวก มีการจัดทำวีซ่าพหุหลบทันทีไว้เป็นอย่างดี มีคนชาติเดียวกันปรากฏอยู่ ความเจริญด้านต่าง ๆ ทำให้โลกแคบลง ผู้คนเดินทางข้ามประเทศได้สะดวกขึ้น มีองค์กรอาชญากรรมที่คอยล่าเหยื่อที่ยอมจำนนต่อการอพยพ และเป็นโซ่ตรวนอย่างหนึ่งของชาวโลกที่ระบบกฎหมายในปัจจุบันยังเน้นเรื่องผู้อพยพเข้าเมืองที่ผิดกฎหมายมากกว่าผู้ลักลอบนำคนเข้าเมือง ทว่าการแก้ปัญหาเรื่องนี้เป็นความรับผิดชอบของทุกประเทศที่ต้องทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง

3. การฟอกเงิน (money laundering) คือ กระบวนการนำเงินที่ได้จากการประกอบอาชญากรรมซ่อนเร้น การได้มาทางที่ผิดกฎหมาย คำนิยามของการฟอกเงินซึ่งรับรู้กันทั่วไป ก็คือ การทำเงินสกปรกให้กลายเป็นเงินสะอาด วัตถุประสงค์ของผู้ฟอกเงินก็เพื่อปกปิดแหล่งที่มาของเงินที่ผิดกฎหมาย เพื่อจะได้นำมาใช้อย่างถูกต้องตามกฎหมายต่อไป การฟอกเงินสามารถกระทำได้โดยหาแหล่งที่จะรับแลกเปลี่ยนเงิน ณ ที่ซึ่งมีการควบคุมน้อยที่สุด การฟอกเงินถือเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมในการกระทำความผิดเพราะเป็นการกระทำที่มีอิทธิพลเหนือการกระทำด้านอื่น ๆ ไม่อาจจะตัดขาดจากการกระทำแบบอื่น ๆ ของการประกอบอาชญากรรมได้ อาชญากรรมข้ามชาตินานาชนิดต้องอาศัยการฟอกเงินจากประเทศต่าง ๆ มากมายเพื่อให้เงินที่ได้มาเป็นเงินที่ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป ระบบธนาคารในประเทศหรือแหล่งที่มีความอ่อนแอในการบังคับใช้กฎหมายเป็นที่ซึ่งอาชญากรรมระหว่างประเทศวิไลหาเพื่อการฟอกเงินที่ได้มาโดยผิดกฎหมาย นอกจากนั้น พวกอาชญากรยังหาประโยชน์ด้วยการคอร์รัปชันในส่วนต่าง ๆ ของแหล่งฝากเงิน ทั้งการนำเงินเข้าสู่ระบบธนาคารและการขัดขวางการสืบสวน สอบสวน กิจกรรมของการได้เงินมาโดยผิดกฎหมาย

4. การฉ้อโกงทางการเงิน (financial fraud) การฉ้อโกงเงินมีอยู่ทั่วไปในปัจจุบันนี้ เนื่องจากองค์การอาชญากรรมหาประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินทั้งของส่วนบุคคลและของบริษัทได้มากมาย เพราะข้อมูลในเรื่องดังกล่าวมีอยู่ทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยใช้เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั่วโลก เปิดโอกาสให้อาชญากรรมข้ามชาติเข้าถึงข้อมูลลับได้ และสามารถใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกในเครือข่ายของการโกงและการเคลื่อนย้ายเงินที่ผิดกฎหมายจากการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

5. การฉ้อโกงธนาคาร และการขู่เข็ญธนาคารและสถาบันการเงินระหว่างประเทศ (bank fraud and threats to international banks and financial institutions) การที่อาชญากรรมข้ามชาติใช้ธนาคารและสถาบันการเงินระหว่างประเทศเพื่อทำการฟอกเงิน ทำธุรกรรมทางการเงินที่ผิดกฎหมายหรือการโกงทางการเงิน สามารถทำลายความน่าเชื่อถือของสถาบันการเงินได้ และจะมีผลกระทบต่อระบบการเงินระหว่างประเทศ สถาบันการเงินจำเป็นจะต้องอาศัยความน่าเชื่อถือในการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งมีทั้งการให้กู้ยืมเงินและการลงทุน การโอนเงินจำนวนมาก ๆ การจัดการหุ้น หากสถาบันการเงินขนาดใหญ่ ๆ แห่งหนึ่งแห่งใดต้องล้มเหลวในการประกอบกิจดังกล่าวก็จะกระทบต่อตลาดโลก ข้อกล่าวหาที่ว่าสถาบันการเงินได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรม ทำให้เกิดการอ้างได้ว่าการให้บริการและการทำธุรกิจมีการคอร์รัปชันเข้ามาเกี่ยวข้องจะมีผลให้ผู้ลงทุนและลูกค้าลดลง

6. การปลอมธนบัตร (currency counterfeiting) การปลอมธนบัตรของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ เป็นปัญหาที่มีมานานแล้ว ทั้งนี้ เป็นผลมาจากเทคโนโลยีในการลอกเลียนและเทคโนโลยีในการผลิตได้รับการพัฒนามากขึ้น

7. อาชญากรรมข้ามชาติที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา (transnational crimes involving intellectual property) การกระทำความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาสามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและง่ายดายเพราะความเจริญของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ดารา วิดีทัศน์ เสียงเพลง การออกแบบ ตลอดทั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถลอกเลียนได้อย่างไม่เคยเป็นมาก่อน การกระทำความผิดดังกล่าวจะไม่ส่งเสริมให้เกิดการประดิษฐ์และการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ทำให้บรรดาศิลปินหรือนักออกแบบถอยห่างออกไปจากงานที่ตนชอบ

8. การคอร์รัปชันและการทำผิดทางธุรกิจ (corruption and criminal business practices) เป็นที่ยอมรับกันอย่างชัดเจนในระดับระหว่างประเทศว่าการคอร์รัปชันทำให้สถาบันประชาธิปไตยและการบริหารรัฐกิจอ่อนแอลง บ่อนทำลายการบริหารที่ดี บ่อนทำลายความยุติธรรมและความเป็นธรรมทางสังคม ขัดขวางความเจริญทางเศรษฐกิจและทางสังคม ทำความเสียหายทางศีลธรรม ผลเกี่ยวเนื่องที่สำคัญ ก็คือ คอร์รัปชันได้กลายเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งขององค์การอาชญากรรมเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

9. การค้าอาวุธที่ผิดกฎหมาย (illegal arms trafficking) ได้กลายเป็นปัญหาที่ร้ายแรงปัญหาหนึ่ง เป็นอันตรายต่อประเทศที่เกี่ยวข้อง การค้าอาวุธที่ผิดกฎหมายอาจนำไปใช้ในประเทศหนึ่งประเทศใดหรือองค์การอาชญากรรมนำออกขายเพื่อหากำไรหรือเพื่อส่งเสริมการก่อการร้ายระหว่างประเทศ การค้าอาวุธที่ผิดกฎหมายมีผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจโลกและต่อค่านิยมทางสังคม ยิ่งกว่านั้นยังกระทบโดยอ้อมต่อสถาบันประชาธิปไตยอีกด้วย เครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติที่ค้าอาวุธที่ผิดกฎหมายและเป็นนายหน้าค้าอาวุธได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับและลักลอบวัสดุและเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับอาวุธที่ทำลายล้างได้กว้างไกล ก่อให้เกิดความหวุ่นวิตกและคุกคามต่อผลประโยชน์ของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศต่าง ๆ อีกมากมาย

10. กลุ่มขโมยรถระหว่างประเทศ (international car theft rings) กิจกรรมการขโมยรถในระดับนานาชาติ เกิดจากการกระทำขององค์การอาชญากรรมจากรัสเซียและจากทวีปเอเชีย อาชญากรรมพวกนี้ได้อาศัยเครือข่ายที่มีอยู่กว้างขวางทำการขโมยรถราคาแพงจากสหรัฐอเมริกา และนำออกขายในต่างประเทศ โดยเฉพาะในทวีปเอเชียและทวีปยุโรป

11. โสเภณีข้ามชาติ (transnational prostitution) การค้าหญิงเพื่อไปเป็นโสเภณีกระทำกันมาพร้อม ๆ กับการค้าผู้หญิงและเด็กที่มีความอ่อนแอทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ จึงง่ายต่อการตกเป็นเหยื่อขององค์การอาชญากรรม ประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงแยกออกได้เป็น 2 ชนิด คือ ชนิดที่เป็นต้นทาง (source countries) และชนิดที่เป็นปลายทาง (destination countries) หญิงที่ไปเป็นโสเภณีก็คือผู้ถูกบังคับให้ขายแรงงานพวกองค์การอาชญากรรม คอยหาประโยชน์จากหญิงที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานนั่นเอง ประเทศที่เป็นต้นทางของการค้าหญิงมี อาทิ ไนจีเรีย อุกันดา คองโก รวันดา อินเดีย จีน ไทย กัมพูชา ลาว มาเลเซีย ปากีสถาน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เนปาล เป็นต้น ประเทศปลายทางมี อาทิ สิงคโปร์ ยุโรป ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น บางประเทศเป็นทั้งต้นทางและปลายทาง เช่น อินเดีย จีน ไทย มาเลเซีย เป็นต้น การค้าหญิง กระทำโดยการปลอมเอกสารการเดินทาง การหลอกลวงว่าจะได้ทำงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม หญิงจะถูกบังคับให้เป็นโสเภณีจนกว่าจะจ่ายเงินให้แก่องค์การอาชญากรรมอย่างเต็มที่ โดยการข่มขู่ว่าจะทำร้ายร่างกายและจะแจ้งฐานะให้ทางการทราบว่าได้เข้ามาเมืองโดยผิดกฎหมาย

12. การก่อการร้ายข้ามชาติ (transnational terrorism) การก่อการร้าย คือ การใช้กำลังที่ผิดกฎหมายต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในทางการเมือง การก่อการร้ายข้ามชาติสามารถแยกย่อยเป็น 2 แบบ คือ แบบแรกผู้ก่อการร้ายในประเทศหนึ่งเข้าโจมตีเป้าหมายในอีกประเทศหนึ่ง แบบที่สอง ผู้ก่อการร้ายเติบโตในประเทศหนึ่ง ได้ย้ายไปยังประเทศเป้าหมาย และเตรียมการที่จะโจมตีอาจจะต้องใช้เวลาเตรียมสิ่งต่าง ๆ เป็นเวลาหลายเดือนหรือหลายปี เมื่อได้โอกาสนี้ก็จะทำการโจมตี การก่อการร้ายข้ามชาตินี้เป็นอันตรายต่อประเทศทุนนิยมทั่วทั้งโลกและมีความเห็นกันว่าทุนนิยม คือ ต้นเหตุของการก่อการร้ายข้ามชาติ ถ้าความคิดนี้ถูกต้องก็อาจจะกล่าวได้ว่าโลกปัจจุบันนี้ กำลังมีการเผชิญหน้ากันระหว่างการก่อการร้ายกับระบบทุนนิยม

กฎหมายที่เกี่ยวข้องการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย ได้แก่

1. ประมวลกฎหมายอาญา
2. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551
3. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
4. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556
5. ข้อตกลงการปฏิบัติหน้าที่ในคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556

นโยบายที่เกี่ยวข้องการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย ได้แก่

1. นโยบายและแผนความมั่นคงในการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน
2. นโยบายและแผนความมั่นคงในการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้อพยพถิ่นฐานแบบไม่ปกติ
3. นโยบายและแผนความมั่นคงในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์
4. นโยบายและแผนความมั่นคงในการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม
5. นโยบายและแผนความมั่นคงในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์
6. นโยบายและแผนความมั่นคงในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย

แนวคิดการทำงานเป็นทีม

ในสถานการณ์ปัจจุบัน ความร่วมมือ (collaboration) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหาร ทั้งการบริหารภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งนี้ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าการปฏิบัติงานทั้งทางด้านธุรกิจเอกชน การบริการสาธารณะของภาครัฐ รวมถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่สังคมกำลังเผชิญอยู่ ล้วนไม่สามารถจะอยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบของคนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียว หรือองค์กรเดียวโดยลำพัง ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการนำแนวคิดความร่วมมือมาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นแนวทางและเครื่องมือในการบริหารสมัยใหม่ (Kantaros, Santivong, Rungsang, & Chumphonwong, 2021)

“ความร่วมมือ” โดยทั่วไปมักจะเข้าใจกันว่า เป็นแนวทางของการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปหรือระหว่างองค์กรตั้งแต่ 2 องค์กรขึ้นไปเท่านั้น ในความเป็นจริงแล้ว คำว่า “ความร่วมมือ” จะตรงกับคำภาษาอังกฤษหลายคำ แต่ที่สำคัญ 2 คำ ซึ่งมีความหมายเกือบเหมือนกัน คือ เป็นการปฏิบัติงานร่วมกัน (working together) แต่จะมีความหมายและนัยในด้านการบริหารที่แตกต่างกันในบางส่วน กล่าวคือ (Kantaros et al., 2021)

1. Collaboration หมายถึง ความสัมพันธ์ในระหว่างบุคคลหรือองค์กรในระดับปฏิบัติการ ซึ่งอาจเป็นการปฏิบัติตาม หรือการยอมทำตามก็ได้ เช่น การปฏิบัติงานร่วมกัน ตามข้อบังคับทางกฎหมาย (cooperation with law enforcement) ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดประโยชน์ หรือความขัดแย้งขึ้นมาก็ได้ (Krajangyooth, 2012)

2. Cooperation Collaboration หมายถึง ความสัมพันธ์ หรือพันธมิตร (partnership) ซึ่งจะมีความหมายที่ละเอียดอ่อนกว่า กล่าวคือ เป็นความร่วมมือที่เกิดจากการเห็นความสำคัญของความร่วมมือ และความสัมพันธ์ซึ่งจะมีเป้าหมายร่วมกัน ทั้งที่เป็นทางการ (formal) และไม่เป็นทางการ (informal) ซึ่งขึ้นอยู่กับ การแลกเปลี่ยนข้อมูลความเข้าใจซึ่งกันและกัน และการเจรจาตกลงกัน (Krajangyooth, 2012)

รูปแบบความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่

1. ความร่วมมืออย่างเป็นทางการ (formal) ในการให้ความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายที่มีผลบังคับอย่างสมบูรณ์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งด้านการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิด การสอบสวน การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะการดำเนินการทั้งหลายเพื่อพิสูจน์ความผิดและลงโทษผู้ต้องหาหรือจำเลยที่กระทำความผิด ซึ่งได้ดำเนินการในต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนที่ต้องสอดคล้องหรือเป็นไปตามกฎหมายภายในของประเทศผู้ดำเนินการ มิฉะนั้น อาจเกิดการความสงสัยว่าจะนำมาใช้ได้หรือไม่เพียงใด อันส่งผลกระทบต่อความร่วมมือ การบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ความร่วมมืออย่างเป็นทางการจึงต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง ในกรณีดังนี้ (1) บทบัญญัติกฎหมายหรือการปกครองกำหนดอำนาจไว้เพียงใด (2) กลไกการดำเนินงานความร่วมมือเป็นอย่างไร ซึ่งรวมถึงรายละเอียด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างไร และ (3) ผลของการให้ความร่วมมือเป็นอย่างไร

2. ความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ (informal) ความร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการนี้อาจเป็นความร่วมมือที่ระบบกฎหมายและการปกครองภายในกำหนดไว้อย่างชัดเจนหรือมิได้กำหนดไว้ก็ได้ เพียงแต่การดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับความร่วมมือนั้นมิได้เป็นการขัดหรือแย้งต่อระบบกฎหมาย หรือการปกครองภายในของตน

3. ความร่วมมือแบบสองฝ่ายหรือทวิภาคี (bilateral) ความร่วมมือแบบสองฝ่ายเป็นความร่วมมือที่อยู่บนพื้นฐานของปัญหาที่ใกล้เคียงหรือเหมือนกันของคู่สัญญาที่จะมาทำความตกลงในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเทศในแถบเพื่อนบ้านหรือภูมิภาคเดียวกัน หรือประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน

4. ความร่วมมือแบบหลายฝ่ายหรือพหุภาคี (multilateral) ความร่วมมือแบบหลายฝ่ายเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเกิดปัญหาใดปัญหาหนึ่งขึ้นมาในสังคมโลก ซึ่งอาจเป็นปัญหาของประเทศเดียวแต่ส่งผลกระทบต่อประเทศอื่นด้วยไม่ว่าจะอยู่ติดกันหรือในภูมิภาคเดียวกันหรือไม่ก็ตาม นานาประเทศต้องให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหานั้น ความร่วมมือแบบหลายฝ่ายนี้มักเป็นความร่วมมือที่ไม่ค่อยเข้มงวดต่อภาคีมากนัก โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นการกำหนดในเรื่องที่ไม่กระทบกระเทือนต่อการใช้อำนาจอธิปไตยของภาคีคู่สัญญามากนัก และไม่มีบทลงโทษทางกฎหมายระหว่างประเทศที่รุนแรงมากนัก การให้ความร่วมมือก็จะอยู่ในรูปของการปฏิบัติแบบถ้อยทีถ้อยปฏิบัติ

ขอบเขตของความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมาย แบ่งออกเป็น

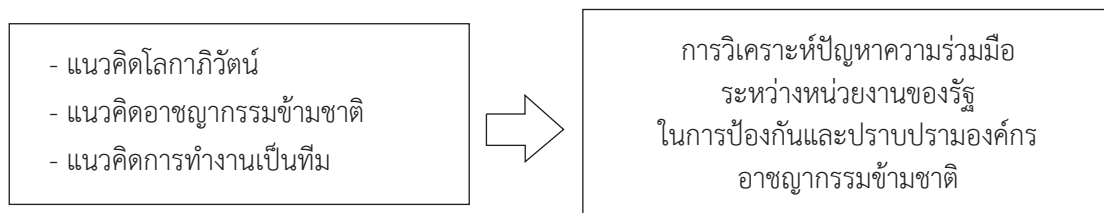
1. ขอบเขตทางบริหาร (administrative) เป็นการให้ความร่วมมือที่มีลักษณะกว้างขวางมาก หากมีกฎหมายให้อำนาจให้กระทำได้ ฝ่ายบริหารใช้อำนาจนั้นอย่างเป็นทางการ แต่หากไม่มีกฎหมายบัญญัติให้กระทำได้ ฝ่ายบริหารอาจใช้อำนาจอย่างไม่เป็นทางการโดยยึดถือหรือคำนึงถึงหลักประโยชน์สาธารณะ (public interest)

2. ขอบเขตทางตุลาการ (judiciary) คือขั้นตอนหรือกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยการดำเนินคดีต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ความร่วมมือทั้งทางบริหารและทางตุลาการเป็นสิ่งจำเป็นในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม สามารถจำแนกการดำเนินการออกเป็น 3 ลักษณะ คือ (1) เรื่องทางอาญา ความร่วมมือในเรื่องทางอาญาเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นส่วนใหญ่ และอยู่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (2) การส่งผู้ร้ายข้ามแดน เป็นวิธีการที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดซึ่งอยู่ในต่างประเทศมาดำเนินการตามกฎหมายของประเทศที่การกระทำความผิดเกิดขึ้น ประเด็นสำคัญในการขอความร่วมมือคือประเทศที่ผู้กระทำความผิดหลบซ่อนอยู่ ต้องมีความตกลงกับประเทศที่การกระทำความผิดเกิดขึ้นในการ

ส่งผู้ร้ายข้ามแดน หากไม่มีความตกลง จะไม่สามารถบังคับให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดนั้นมาดำเนินคดีในประเทศของตนได้ (3) การแลกเปลี่ยนหรือการโอนตัวนักโทษ การแลกเปลี่ยนหรือการโอนตัวนักโทษ เป็นวิธีการคุ้มครองคนชาติอย่างหนึ่งมิให้ต้องรับโทษทางอาญาในต่างประเทศ โดยให้กลับมารับโทษในประเทศที่มีสัญชาติ

กรอบในการวิเคราะห์

ภาพ 1 กรอบในการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ พบว่า ปัญหาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมี 5 ประการ คือ ปัญหาจากข้อบังคับของกฎหมาย ปัญหาจากนโยบายของรัฐ ปัญหาภายในของแต่ละหน่วยงาน ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ ปัญหาจากการปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาจากข้อบังคับของกฎหมาย

1.1 หลักปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานเกี่ยวกับลักษณะของคดีอาชญากรรมข้ามชาติ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ที่เข้าข่ายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 ที่ระบุว่า ให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษากฎหมายแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือจะมอบหมายหน้าที่นั้น ให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนได้ฯ นั้น มีแนวความเห็นที่แตกต่างกันทั้งในระดับภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน

1.2 การดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ควรแก้ไขให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้เป็นไปแนวทางเดียวกัน

1.3 ปฏิบัติการอำพรางส่วนหนึ่งของมาตรการพิเศษ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ทำการสืบสวนสอบสวนคดีต้องร้องขอกรมการปกครองให้ออกบัตรประชาชนและเปลี่ยนแปลงฐานข้อมูลในระบบทะเบียนราษฎรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการอำพราง ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากขัดกับ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526

1.4 ขอบเขตอำนาจสอบสวนและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ไม่มีความชัดเจน

1.5 แนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กร

อาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 และมาตรการพิเศษ หน่วยงานของรัฐมีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ไม่ได้ดำเนินไปในรูปแบบเดียวกัน ไม่มีคู่มือในการปฏิบัติ

2. ปัญหาจากนโยบายของรัฐ

2.1 ผู้บริหารหน่วยงานของรัฐไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ทำให้ขาดอำนาจในการเจรจาต่อรองกับหน่วยงานระหว่างประเทศ

2.2 หน่วยงานของรัฐที่ทำข้อตกลง ไม่ครอบคลุมกระบวนการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมข้ามชาติ การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพจำเป็นต้องประสานกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ และหน่วยงานในภาคธุรกิจเอกชน

2.3 การจัดประชุมเพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและรับผิดชอบด้านอาชญากรรมข้ามชาติไม่ได้เป็นผู้เข้าร่วมประชุม มอบหมายระดับผู้ปฏิบัติการมาร่วมประชุม ซึ่งไม่มีอำนาจในการตัดสินใจหรือวางแผนทางการปฏิบัติของแต่ละหน่วย การขับเคลื่อนการปฏิบัติการจึงยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์

2.4 การแต่งตั้งพนักงานสอบสวนต้องขออนุมัติแต่งตั้งก่อนจึงจะมีการปฏิบัติการสืบสวนสอบสวนได้ เช่น กรมสอบสวนคดีพิเศษ อำนาจในการสั่งให้สอบสวนหรือรับเป็นคดีพิเศษอยู่ที่อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ และขั้นตอนการขออนุมัติด้วยการเป็นพนักงานสอบสวนร่วมเกิดความล่าช้า

2.5 ภาครัฐมีการกำหนดนโยบายในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ แต่ไม่มีการสนับสนุนงบประมาณให้กับหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นภาระของหน่วยปฏิบัติในการใช้งบประมาณที่ได้รับประจำปี

3. ปัญหาภายในของแต่ละหน่วยงาน

3.1 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรับผิดชอบหลายหน่วยงาน ไม่ได้รับผิดชอบเฉพาะคดีอาชญากรรมข้ามชาติขาดแคลนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ

3.2 ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานของรัฐมีการสับเปลี่ยนโยกย้าย ตามวาระการแต่งตั้ง ทำให้ต้องเปลี่ยนตัวผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ขาดความต่อเนื่องในการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี

4. ปัญหาจากเจ้าหน้าที่

4.1 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความชำนาญ ประสบการณ์ในการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมข้ามชาติ เนื่องจากมีหลายขั้นตอน พยานหลักฐานจำนวนมาก ระยะเวลาในการสืบสวนสอบสวนเป็นเวลานาน ทำให้การดำเนินคดีอาชญากรรมข้ามชาติมีปริมาณน้อย

4.2 การสอบปากคำพยานหรือการสืบพยานที่เป็นชาวต่างชาติ ทั้งที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ มีปัญหาในการสื่อสาร การขอใช้ล่ามภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ช่วงเวลาที่แตกต่างกันของแต่ละทวีป

5. ปัญหาจากการปฏิบัติงานร่วมกัน

5.1 ทักษะคดีของผู้ปฏิบัติงานแต่ละหน่วยมีแนวความคิดที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการปกปิดข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีทั้งระดับภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน ทำให้ยากต่อการประสานงานและนำมาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดี

5.2 การคุ้มครองพยานเป็นปัญหาในการปฏิบัติ หน่วยงานที่ทำข้อตกลงการปฏิบัติหน้าที่ในคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐ ต้องขอความร่วมมือ สำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่นอกเหนือจากหน่วยงานที่ทำข้อตกลงการปฏิบัติหน้าที่ในคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 อาจส่งผล

กระทบต่อความล่าช้าในการประสานการปฏิบัติ

5.3 ข้อมูลพยานหลักฐานที่ได้จากการสืบสวนทางลับ หรือข้อมูลที่ไม่เป็นทางการ ไม่สามารถนำมาอ้างอิงได้ เนื่องจากอาจจะส่งผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงาน

5.4 การขอพยานหลักฐานจากต่างประเทศ โดยใช้ “MLAT” สนธิสัญญาพหุภาคี สนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญา ในกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN MLAT) ผ่านทางสำนักงานอัยการสูงสุด กระบวนการปฏิบัติล่าช้า ไม่สามารถนำพยานหลักฐานมาใช้ประกอบในการชี้มูลความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ได้

5.5 สำนักงานการสอบสวน สำนักงานอัยการสูงสุด ไม่ได้มอบอำนาจให้หน่วยงานที่มีหน้าที่สอบสวนเป็นพนักงานสอบสวนในคดีอาชญากรรมข้ามชาติ ต้องเสนอขออนุมัติแต่งตั้งเจ้าพนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 และขอให้พนักงานอัยการเป็นผู้สอบสวนร่วม

5.6 รูปแบบการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติแตกต่างกัน ไม่มีคู่มือการปฏิบัติที่เป็นแบบแผนเดียวกัน

5.7 การบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานทั้ง 7 หน่วยงาน ยังไม่สามารถปฏิบัติการได้แบบเป็นทางการ การปฏิบัติการส่วนใหญ่ประสานกันแบบไม่เป็นทางการ

บทสรุป

ปัจจุบันการดำเนินคดีผู้ต้องหาในลักษณะคดีที่เกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ พบว่า ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ในคดีระหว่างหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดทำข้อตกลงดังกล่าว เนื่องจากความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติประกอบด้วย ปัญหาจากข้อบังคับของกฎหมาย ปัญหาจากนโยบายของรัฐ ปัญหาภายในของแต่ละหน่วยงาน ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ ปัญหาจากการปฏิบัติงานร่วมกัน ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดหน้าที่การทำงานของแต่ละส่วนงานให้ชัดเจนเพื่ออำนวยความสะดวกและลดความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานที่ประสานงาน อีกรัฐควรสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติงานให้แต่ละหน่วยงานอย่างเพียงพอเพื่อให้แต่ละหน่วยงานสามารถดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติได้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรแก้ไขนโยบายที่เอื้อต่อการก่ออาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย เช่น นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว นโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ตรวจคนเข้าเมือง ศุลกากร การขนส่ง เป็นต้น
2. รัฐบาลควรปรับปรุงกฎหมายให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ
3. รัฐบาลควรพัฒนาระเบียบหรือข้อบังคับที่สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การลดขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อนในการติดต่อประสานงาน การขออนุญาตดำเนินงานบางประการให้มีความสะดวก รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ เป็นต้น

References

- Anti-Participation in Transnational Organized Crime Act B.E. 2556. (2013). *Royal Thai Government Gazette*, 130(55 A), 1-11. [In Thai]
- Youchang, N. (2012). *Control of state television journalists based in Thailand under globalization, after the promulgation of the B.E. 2550 Constitution to general elections 3 July B.E. 2554*. Master's Independent Study of Arts (Political Science), Chiang Mai University. [In Thai]
- Chitsawang, S., Chitsawang, N., & Anusiri, P. (2015). *A guideline in preventing and suppressing transnational criminal gangs regarding property crimes in Bangkok*. The Thailand Research Fund. [In Thai]
- Kantaros, N., Santivong, A., Rungsang, A., & Chumphonwong, T. (2021). Participatory governance: From the concept to the public sector development in Thailand 4.0. *Journal of Suvarnabhumi Institute of Technology*, 7(2), 130-144. [In Thai]
- Krajangyooth, K. (2012). *Public and private enterprise collaboration in cluster management of the Thai agricultural sector*. Doctoral Dissertation of Philosophy (Public Administration), Ramkhamhaeng University. [In Thai]
- Office of the Attorney General. (2013). *Agreement of operations in cases among state organizations in line with the anti-participation in Transnational Organized Crime Act B.E. 2556*. Retrieved from https://www3.ago.go.th/legald/wp-content/uploads/2022/08/agreement-17_11_2563.pdf [In Thai]
- Tammakulvich, P., & Chokprajakchat, S. (2021). Transnational economic crime organization: A threat of Thailand. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 12(11), 3196-3205.